

Boksøk for ungdom

Litteraturprosjekt for elever i videregående skole

Les, lytt, se, diskuter og reflekter

Hva er prosjektet?

Høytlesing og refleksjon er sentralt i dette prosjektet.

Velg en bok og start med høytlesing: Læreren kan lese for alle elevene samlet eller i mindre grupper. To og to elever kan lese for hverandre eller i større grupper der alle leser på tur.

Bøkene er tilgjengelige i Boksøk. Det vil si at de har kvaliteter som gjør dem tilgjengelige for alle, også for lesere som synes lesing er strevsomt. Etter høytlesningen finner du spørsmål laget til teksten. Målet er å åpne opp for dialog og refleksjon. Her er det noe for elever på ulike nivåer. Både for de elevene som vil reflektere og utdype, og de elevene som trenger mer konkrete spørsmål.

Det er samtalen og de individuelle refleksjonene som er vesentlig. Spørsmålene har ikke ett riktig svar. Fokuset er hva litteraturen gjør med deg som leser? Avslutt med forfatterbesøk. Forfatterene av bøkene i dette prosjektet er alle dyktige formidlere.

Leser søker bok ønsker å gi leserne gode, unike opplevelser. Vi jobber for en type formidling som er inkluderende og vi vil invitere til medvirkning.

Bonusmateriale

Som ekstra ressurs har Leser søker bok produsert anbefalingsfilmer der profilerte personer anbefaler bøkene. Vi har også laget podkaster med samtaler om bøkene. Ekstramaterialet er tenkt som en døråpner til bøkene for elevene og en ressurs for dere lærere. Vi har samlet informasjon som kan gjøre veien inn til innholdet enklere, slik sparer vi dere forhåpentligvis for litt av tiden det tar å bli kjent med nye bøker.

I dette formidlingsopplegget får du:

- Liste med utvalgte bøker og tekstutdrag
- Lenker til bøkene med informasjon om hvorfor de er egnet for lesere som strever med lesing
- Ideer til spørsmål og aktiviteter
- Podkaster og anbefalingsfilmer

Leser søker bok

"Søstre» av Mariangela Di Fiore og Cathrine Trønnes Lie

Leser søker bok

Sakprosa om Cathrine sin kamp for å overleve etter Utøya

- [Les om "Søstre" i Boksøk](#)
- [Hør samtalen med Mariangela Di Fiore og Cathrine Trønnes Lie](#)

Målet er å reflektere over sakprosatekster og gjøre rede for den retoriske situasjonen de er blitt til i.

Målet er å utforske og reflektere over hvordan tekster fremstiller unges livssituasjon.

Spørsmål:

- Ga historien deg en ny forståelse av hvordan det var å være på Utøya 22. juli 2011?
- Hvordan tror du historien til Cathrine kan påvirke andre ungdommer som synes livet kan være vanskelig?

"Sult» av Martin Ernstszen

En tegneserieadapsjon av Knut Hamsun sin klassiker

Leser søker bok

- [Les om "Sult" i Boksøk](#)
- Sammenlign originalteksten med tegneserieadapsjonen
Eks: s. 58 – 60 i Sult: 2009, Gyldendal
- [Se Thorbjørn Harr lese](#) utdrag av Sult til musikk av Morten Qvenild
- [Se bokanbefalingsfilm av "Sult" med Ingrid Vik Lysne](#)

Målet er at elevene reflektere over klassikere i lys av en kulturhistorisk kontekst og egen samtid.

Målet er at elevene reflekterer over ulike uttrykksformer i sammensatte tekster i ulike medier og vurdere samspillet mellom dem.

Spørsmål:

- Hva forteller bildene i boka som ikke sies med ord?
- Kan du kjenne deg igjen i noe av det hovedpersonen opplever?
- Vet du om noen som kan minne om jeg-personen i "Sult"?

«Når er jeg gammel nok til å skyte faren min» av Åse Ombustvedt

Leser søker bok

En diktsamling som er perfekt til høytlesing og skriveøvelser

- [Les om boka i Boksøk](#)
- [Se bokanbefalingsfilm med Marlon Langeland](#)
- [Les intervju med Åse Ombustvedt](#)

Målet er at elevene utforsker og reflekterer over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon.

Målet er at elevene blir kjent med sjangeren dikt.

Spørsmål:

- Hva tror du hovedkarakteren tenker i diktet der han er ute hele natta?
- Hva tenker du om tittelen? Er den ment bokstavlig, eller kan det være et uttrykk for noe annet?
- Tror du mange kan kjenne seg igjen i diktene og følesene hovedpersonen har?

«Inntrenger» av Sigbjørn Lilleeng

Tegneserieadapsjon av Bing & Bringsværd sin
TV-serie "Blindpassasjer"

Leser søker bok

- [Les om boka i Boksøk](#)
- [Se bokanbefalingsfilm med Sigbjørn Lilleeng](#)
- [Les hva Tor Åge Bringsværd skriver om samarbeid](#)

Målet er at elevene reflekterer over ulike uttrykksformer i sammensatte tekster i ulike medier og vurdere samspillet mellom dem.

Spørsmål:

- I historien tar kunstig liv kontroll over menneskene i et romskip. Hva betyr det å være et menneske?
- Hvordan styrer teknologi valgene vi mennesker tar i dag?
- Hva tenker du om at kunstig intelligens kan ta kontroll over menneskeheten i fremtiden?

«Blindsone»

av Anders Totland

Leser søker bok

Ei bok om råning, fart og kjærleik som er inspirert av verkelege hendingar

- [Les om boka i Boksøk](#)
- [Les intervju med Anders Totland](#)
- [Sjå bokanbefalingsfilm med forfattar Helene Guåker](#)

Målet er å lese, analysere og tolke ny skjønnlitteratur på nynorsk.

Målet er å utforske og reflektere over korleis tekstar viser livssituasjonen til ungdom.

Spørsmål:

- Kva tenker du om relasjonen mellom kjæresteparet Sanne og Henrik?
- Kva tenker du om rånemiljøet som blir skilda i boka? Kjenner du andre bøker eller filmer om tilsvarande miljø?
- Korleis trur du ulukker med unge menneske kan prege eit lokalmiljø?

«Ring hvis det er noe» av Åse Ombustvedt

Leser søker bok

Ikke alle hemmeligheter skal holdes

- Les om boka i Boksøk
- Hør samtalen mellom Helsesista og Fela om å våge og være seg selv

Målet er å utforske og reflektere over hvordan tekster fremstiller unges livssituasjon.

Målet er å bli kjent med sjangeren dikt.

Spørsmål:

- Hvordan synes du moren behandler Emma?
- Hvorfor tror du Emma skjuler hvordan hun har det hjemme?
- Hva tror du skjer videre med Emma?

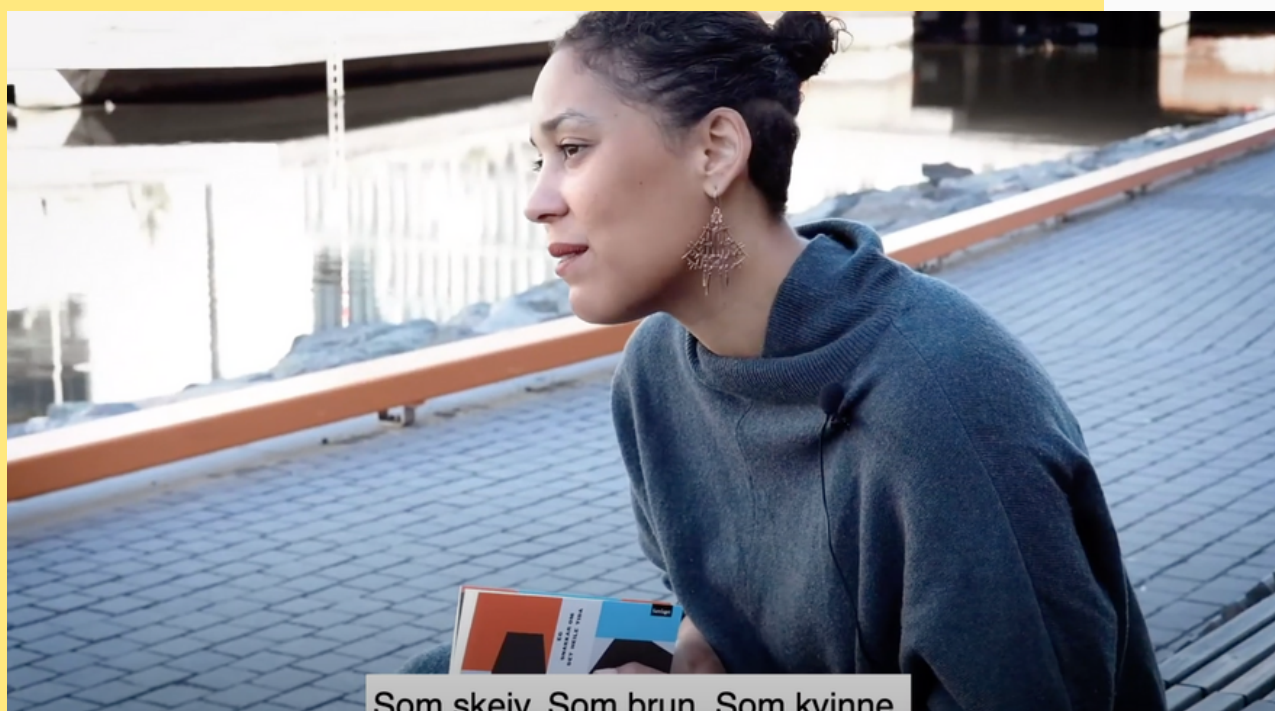
«Eg snakkar om det heile tida» av Camara Lundestad Joof

Leser søker bok

Debattbok om rasisme

- [Les om boka i Boksøk](#)
- [Se Camara Lundestad Joof snakke om boka](#)
- [Hør Lundestad Joof samtale med Fela i podkast](#)

Målet er at elevene reflekterer over hvordan tekster framstiller møter mellom ulike kulturer.

Målet er at elevene reflekterer over bruken av retoriske appellformer og språklige virkemidler i sakprosaetekster.

Refleksjon:

- Jeg-personen forteller om forskjellige følelser som vekkes i henne når hun opplever rasisme eller når hun prøver å forklare hvite mennesker hvordan rasisme kjennes. Hvilke ulike følelser forteller hun om? Hvilke ulike følelser forteller hun om? Hvordan uttrykker språket følelsene hennes?
- Sitt sammen i grupper og diskuter: Har du noen gang opplevd eller sett eksempler på diskriminering på grunn av utseende? Hvordan reagerte du? Hvis den samme situasjonen hadde skjedd igjen – ville du ha reagert annerledes nå?

«Eg snakkar om det heile tida» av Camara Lundestad Joof

Debattbok om rasisme

Leser søker bok

Bunad 1

- Les historien om da jeg-personen hadde på seg bunaden for første gang på 17. mai.
- Hva tenker du om behandlingen hun fikk av den gamle dama?
- Hva tror du jeg-personen mener om disse to setningene:

"Så historia handlar om at mormor var ein superhelt. Nokre gonger for di skuld, men kanskje mest for mi eiga."

"Å reise med fly", "Å reise med tog" og «Ny genser»

- Les de tre korte tekstene. Diskuter i grupper: Hvilke følelser vekkes i deg når du leser disse tekstene? Hvordan viser disse tekstene jeg-personens utenforskap?

PodKæst med Fela

En podkast for ungdom om litteratur og sånt

Leser søker bok

Hør flere podkaster Fela som programleder:

Linnéa Myhre snakker om diktsamlingen til Ida Lorien og kjærlighet, Abu Hussain snakker om Pakkis av Khalid Hussain, Ole Mathismoen om natur og miljø, Carl Martin Eggesbø om homofili i bøker og Michael Stilson om fotball og skriving.

FELA INVITERER GJESTER

PODKÆST

HELSESISTA
ABU HUSSAIN
CARL MARTIN EGGESBØ
LINNÉA MYHRE
CAMARA LUNDESTAD
JOOF
MICHAEL STILSON

Leser søker bok
PodKæst

- 1 PodKæst: Michael Stilson om å være livredd for å bli voksen og om forfatterdrømmen.
- 2 PodKæst: Abu om representasjon i bøker, humor og musikk
- 3 PodKæst: Hva er greia med klima og miljø med Ole Mathismoen
- 4 PodKæst: Carl Martin Eggesbø og tiden etter SKAM, skeiv identitet og en bok å kjenne seg...
- 5 PodKæst: Linnéa Myhre, kjærlighet og mye mer
- 6 PodKæst: Camara skulle skrive bok om porno, men kom ikke unna temaet rasisme

Om Leser søker bok

Leser søker bok

Leser søker bok jobber for at alle skal få tilgang på gode leseopplevelser, uansett leseferdighet. Alle har ulike leseevne, derfor trenger vi bøker som er tilpasset ulike lesere.

Studier viser at en av tre voksne strever med å få med seg innholdet i en vanlig tekst. I klasserommet vil det ifølge forskning statistisk sett være 1-2 elever i hver fulle klasse som har dysleksi i alvorlig grad, og omtrent fem som har generelle lese- og skrivevansker.

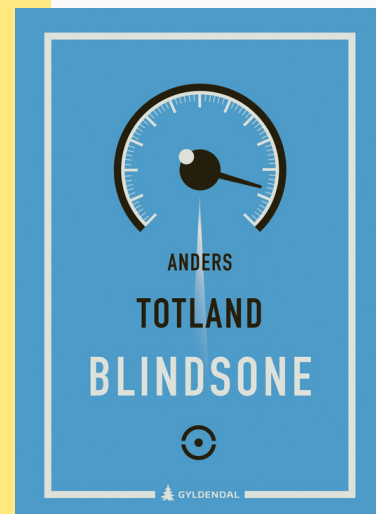
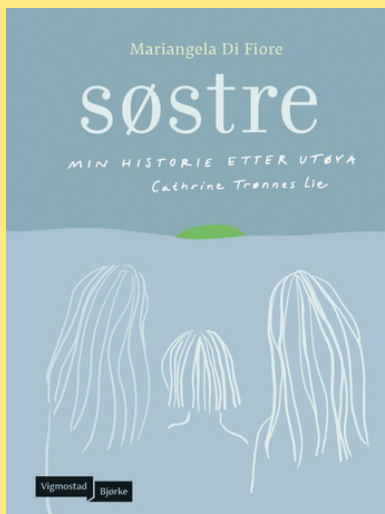
Du som lærer kjenner ansiktene bak disse tallene. Du står daglig i utfordringene med å gjøre lesing og informasjon tilgjengelig for hele klassen. Du vet at informasjon du sender med hjem, ikke alltid blir forstått av foreldrene.

Hvordan kan vi skape leselyst og lesemestring hos elever som aldri eller sjeldent har hatt en god opplevelse med bøker?

Det er en utfordring i en hektisk arbeidsdag og orientere seg i den store mengden av litteratur. Hvilke bøker passer for ulike lesere? Hva skal jeg gi til den eleven som aldri har fullført en bok?

Vi på Leser søker har gjort den jobben for deg. I søketjenesten Boksøk.no finner du bøker som passer elever som på ulike måter synes lesing er vanskelig.

ÅSE OMBUSTVEDT INGA H. SÆTRE
**RING HVIS
DET ER NOE**
DIKT FOR UNGDOM

Om Boksøk

Leser søker bok

Boksøk hjelper deg å finne bøker som passer for deg. Boksøk er en søketjeneste med bøker som på ulike måter er tilpasset alle som leser i motvind.

Her kan du som lærer, skolebibliotekar eller elev, finne bøker som er tilpasset ulike leseutfordringer.

Folk er forskjellige, det er mange ulike grunner til at en bok kan være vanskelig. Vi har derfor delt bøkene inn i seks kategorier. Kategoriene er satt med utgangspunkt i lesernes ulike utfordringer. I Boksøk finner du bøker for barn, ungdom og voksne, både skjønnlitteratur, faktabøker og tegneserier.

Litt å lese-kategorien vil nok være den kategorien som er mest aktuell for de fleste elever. Her finner du også bøker fra allmennmarkedet. Fellestrekk for disse bøkene er blant annet at historiene ikke forstyrres av hopp i tid eller flere parallelle fortellinger. Layout er luftig og ryddig. Setninger og kapitler er korte. De kan inneholde noen vanskelige ord, men de fleste er korte og lette. Språket er aktivt, og vi kommer fort inn i historiene.

Lesere med dysleksi, norsk som andrespråk, generelle lesevansker eller konsentrasjonsproblemer finner ofte en bok som passer i denne kategorien.

